

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IX. Vtrùm in Deo dari poßit pura omißio: Vbi etiam de decretis
conditionatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

Variis actus indivisibilibus, representantibus diversis objectis inaequaliter.

Idem actus, certus & incertus.

V. Offenditur, actum entitatis indivisibilem, posse plura inaequaliter amari.

VI. Res interdu perfectiores ad imperfectiores ordinat Deus.

VII. Quo ordine amat Deus res actu existentes.

VIII. An Deus magis praedestinatum amat, quam reprobum.

Vitia hac in re tempora consideranda.

ex hac illorum visione orta: eodem enim modo objecta illa representat intellectui, quo visio sensui. Sic idem indivisibilis actus intellectus respectu diversi objecti, esse simul potest intuitivus & abstractivus: visio enim beatifica, per quam in Deo videntur creaturae, respectu Dei clarè visi, est intuitivus, respectu creaturarum abstractivus, ac proinde hac eadem numero visio est multò clarior respectu Dei, quàm respectu creaturarum. Addo ulterius, posse eundem actum intellectus respectu diversorum objectorum esse certum & incertum; in hoc enim nihil involvitur implicantiæ, cum contradicção solùm exerceatur circa idem objectum, ut apud omnes est in confesso.

V. Hinc ergo infero, quòd actus, seu amor, quo Deus in possibilia fertur, sit indivisibilis, non obstare quo minus possit per eum res varias amare inaequaliter, unamquamque juxta insitam sibi perfectionem; quòd enim excellentior res quæque est, & in prædicatis essentialibus præstantior, eò est amabilior, aptiorque in qua Deus magis complacet, & amore appetitativo suprâ num. primo explicato, eidem magis, adhæreat. Plus itaque naturali hac complacentiâ, Angelos quàm homines, rationalia quàm irrationalia, res denique omnes, in suo quamque gradu amat Deus, & in eas affectivè propendet, atque ordinem inter illas quandam, ac proportionem servat.

VI. Hinc tamen non sequitur, quin non obstante naturali hoc affectu, rebus omnibus proportionato, possit Deus interdum per alium amorem, hunc ordinem invertere, & res, quas appetitativè magis diligit, ad aliarum rerum minus perfectarum bonum ordinare, & hoc sensu res minus perfectas perfectioribus in amore aliquo modo antepone. Sic ad hominum tutelam Angelos, naturæ dignitate hominibus præstantiores destinat, & ad spherarum caelestium administrationem ac motum, Intelligentias. Imò variis etiam rerum sublunarium speciebus singulos Angelos præfici non pauci docent ex Theologis.

VII. Quoad res verò existentes, seipsum inprimis Deus magis, quàm alia omnia diligit: deinde Christum Dominum, etiam ut hominem: mox Virginem Matrem plusquam homines omnes & Angelos, utpote in quam tot, tamque eximia beneficia cumulata ad eò profudit, & in Matrem Dei, quæ dignitas omnem puræ creaturæ dignitatem superat, exevit.

VIII. Quæres, magisne hoc amoris genere Deus prædestinatum amat, an reprobum. Si secundum se, & specificativè spectentur, præcisè scilicet ut duo homines sunt, & juxta prædicata tantum essentialia, amat eos Deus aequaliter; ut sic enim nulla apparet inter eos discrepantia. Sin verò reduplicativè sumantur, & prout prædestinati sunt, aut reprobi, haud dubiè magis amat Deus prædestinatum, utpote cui simpliciter vult majus bonum, gratiam scilicet finalem, & beatitudinem æternam. Tandem, si secundum statum illum considerentur, quem habent dum simul in hac vitâ degunt, magis amare potest reprobum, cum aliquo tempore plus habere gratiæ queat, quam prædestinatus: quò autem plus habet gratiæ, eò est Deo charior, plusque ab illo hoc nomine diligitur.

SECTIO NONA.

Vtrum in Deo dari possit pura omisio. Vbi etiam de decretis conditionatis.

DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ multa videt possibilia, ut alium mundum, variasque rerum, tum materialium, tum spiritualium species & individua, quæ tamen de facto non vult unquam producere. Præfens ergo controversia in eo versatur, utrum actu positivo debeat Deus nolle harum rerum existentiam, an possit merè se circa eas habere negativè, nullum scilicet de iis actum eliciendo, sed purè omittendo, positivamque omnem voluntatis in illas, vel earum negationes tendentiam liberè coercendo.

Prima, eaque communis ferè inter recentiores opinio negat puram omisionem esse Deo possibilem, aitque quando voluntas divina non vult aliquid esse, hoc non aliter quàm per positivam determinationem, ac tendentiam fieri posse, qua decernit rem illam non producere: ita Valq. 1. p. Disp. 79. cap. 3. Arrubal hic, Disp. 56. num. 10. Erice hic, Disp. 19. cap. 5. Alarcon 1. p. Disp. 3. cap. 5. P. Arriaga 1. p. Disp. 29. num. 23. P. Fran. Vekenus hic, Disp. 24. cap. 3. num. 10. & alii.

Mihi tamen probabilius videtur, puram omisionem, à Deo non esse excludendam, sed integrum ei esse, vel actu positivo nolle rem aliquam existeri, vel merè negativè circa illam se habere, sicque uno vel altero modo hac in parte, suo arbitratu posse Deum procedere. ita sentire videtur Halensis 1. p. q. 34. memb. 4. S. Bonav. in 1. dist. 45. a. 1. q. 2. & alii. In quod etiam non parum propendere videtur Doctor ipse Angelicus, tenentque nonnulli ex recentioribus. In qua etiam opinione esse P. Suarium cum aliis ostendam num. septimo.

Ratio est: pura enim omisio libera, quamvis non eam in se contineat perfectionem, quam habet positiva nolitio, nullam tamen in eo cui inest, arguit imperfectionem: Deo autem, ut suprâ vidimus, non repugnant illa, quæ minorem tantum perfectionem continent, sed illa solummodo, quæ indecori aliquid, aut indecentis in se involvunt. Sic Disputatione vigesima-secundâ, sectione quintâ, num. 6. & sect. 6. num. 4. & deinceps cum aliis diximus Deum se & in creaturis, & ex creaturis cognoscere: qui actus, quamvis non tam perfecti sint, atque actus quo Deus se cognoscit in seipso: admitti tamen in Deo eos posse ostendimus, quod nihil in se indecori contineant. Hac etiam disputatione, sect. 1. cum aliis dixi, Deum se propter creaturas amare posse, esto hic actus non sit tam perfectus atque ille quo sese amat propter seipsum. Addo, quamvis pura omisio non sit tam perfecta, ac nolitio positiva, potestas tamen ad utramque perfectior videtur, quàm potestas tantum ad alterutram, utpote libertas extensivè major.

Secundò probatur: nisi enim detur in Deo pura omisio, sequitur eum actu habere infinites infinita decreta quibus conditionatè statuatur quid in talibus vel talibus rerum diversarum circumstantiis sub omni excogitabili hypothese esset ipse facturus: ut, si creâsem alium mundum, decrevissem incarnari vel non incarnari Spiritum Sanctum: item si tales vel tales Angelos produxissem, hæc vel illis dedissem auxilia, & infinita hujusmodi, quæ, ut

I. Status quo stionis proponitur.

II. Prima sententia negat puram omisionem dari posse in Deo.

III. Dari in Deo potest pura omisio.

IV. Pura omisio libera nullam in seipso involvit imperfectionem aut indecorum.

Non omni actum in Deo reprobis, & ratione nostrâ perfè dissimulatur.

V. Si non sit in Deo pura omisio, inferretur in eo erunt decreta conditionata, planè otiosa.

ait

ait Suarez To. I. de Gratia, Proleg. 2. cap. 8. Granada hic, q. 14. a. 13. Erice Disp. 7. num. 39. Arriaga hic, d. 21. lect. 3. num. 17. & Disp. 25. sect. 2. num. 15. & alii, penitus otiosa sunt, utpote quæ ad nihil deserviunt, nec ullum habere possunt effectum; eaque proinde rejiciunt, ut Deo profus indigna. Quod adhuc clarius constat in decretis conditionatis de rebus planè disparatis, in omni imaginabili rerum combinatione sub hac vel illa hypothese ponendis.

VI. *Uterius ostenditur, puram omissionem in Deo reperiri.*

Ex quibus, dari in Deo puram omissionem sic ostendo: Deus secundum hos auctores, & communem Theologorum sententiam, non habet infinita hujusmodi decreta conditionata, quæ nullum habebunt unquam, nec habere possunt effectum; ergo circa objecta illa non se per actum aliquem determinat, vel positivè scilicet sub conditione ea volendo, vel etiam positivè nolendo; sic enim de altera parte statueret, & infinita hæc haberet decreta conditionata otiosa. Hinc ergo aperte sequitur, Deum circa hæc objecta habere se merè negativè, quod est actum omnem suspendere, & habere puram omissionem.

VII. *Quoniam admittere in Deo debent puram omissionem.*

Auctores ergo qui hæc in Deo decreta reperiri negant, Suarez præsertim, & illi qui actum Dei liberum ponunt adæquatè Deo intrinsecum, puram in eo omissionem agnoscere necessariò debent, cum non sit medium inter positivè in hanc vel illam partem decernere, & non decernere positivè, quod est purè omittere.

VIII. *Omnia decreta conditionata non sunt rejicienda.*

Nonnulli, ut P. Alarcon i. p. tract. 3. Disp. 5. cap. 8. & P. Granada hic, tract. 4. Disp. 2. num. 6. ita decreta conditionata averfantur, ut in contrarium extremum vergant, nullumque omnino decretum conditionatum in Deo admittendum esse affirmant. Existimo nihilominus, omnia decreta conditionata à Deo non esse releganda: ita Suarez, & alii citati. Ratio est: in Sacris enim Literis revelat Deus, si ad eum redierit peccator, & poenitentiam egerit, fore ut illum recipiat, juxta illud Ezechielis 18. v. 21. *Si impius egerit poenitentiam, &c. omnium iniquitatum ejus non recordabor.* Item in bonis operibus ad finem usque vitæ persistentibus caelestem gloriam promittit: sic Matth. 10. v. 22. ait Christus, *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Hæc autem, ut constat, sunt decreta conditionata. Nec, ut contendit P. Granada citatus, hujusmodi decretum, quamvis nullum sortiretur effectum, esset otiosum, plurimum enim conducit ad Dei erga homines amorem ostendendum, sicque non caret fine.

Varia decreta Dei conditionata.

IX. *Quoniam decreta conditionata Deum debeat.*

Illæ ergo tantummodo rejiciuntur in Deo decreta conditionata, ut rectè Suarez & alii, quorum conditio, sub qua fiunt, à solo Deo pendet, quam tamen ipse conditionem statuit nunquam ponere, ut, si creavero alium mundum, hoc vel illud faciam, &c. Quemadmodum si homo quispiam, qui firmissimè statuit nunquam ire Constantinopolim, se nihilominus in istiusmodi imaginationibus, & conditionatis volitionibus detineret, quid scilicet ipse facturus esset, si foret Constantinopoli: quisquis, inquam, hoc præstaret, ab omnibus parum prudenter agere censeretur, & tempus inutiliter impendere. Sicut etiam vitio verteretur plebeo cupiam, & infamæ sortis homini, qui ferid apud se deliberaret, quid, si ad Regiam dignitatem eveheretur, esset facturus, quo pacto regnum administraturus, quæ gesturus bella, quos & quibus honores collaturus &c.

Res hæc exemplis illustrantur.

X.

Hanc rationem eo fusiùs proposui, quòd ad probandam puram omissionem magni à nonnullis

fieri animadvertam: vereor tamen ut concludat; meo enim judicio vel non omnino probat omissionem horum decretorum in Deo reperiri, vel probat eam esse necessariam.

SECTIO DECIMA.

Argumenta contententia, non posse dari in Deo puram omissionem.

OBJICIT primò P. Arriaga hic, Disp. 29. num. 23. perfectior operandi, & libertatem exercendi modus est per actum positivum, quam per puram omissionem, ergo hic modus tribui Deo debet, non omisso; Deo quippe perfectissima omnia sunt adscribenda. Sed contra: ipse enim Disp. 18. sect. 3. Deum ait cognoscere se in creaturis; & Disp. 24. sect. 4. num. 30. affirmat Deum amare se propter creaturas, quamvis fateatur cognitionem illam Dei non esse tam perfectam ac scientiam, qua se cognoscit in seipso, nec etiam hunc amorem in perfectione æquare illum quo Deus se propter seipsum diligit. Denique sæpe docet, in Deo non esse actus tantum perfectissimos, sed posse actus etiam minus perfectos in eo admitti, modò positivam in se imperfectionem non involvant. Eodem ergo modo, licet pura omisso non sit tam perfectum exercitium libertatis, ac est nolitio positiva, non tamen est cur à Deo, ut ei impossibilis rejiciatur.

I. *Quid pura omisso non sit perfectissimus modus exercendi libertatem, non sequitur eam Deo repugnare.*

Ad do, quamvis omisso ipsa non sit perfectio, arguere tamen, ut sect. præcedente, num. 4. dixi, perfectionem extensivè majorem in principio: sicut homo ille, vel Angelus, qui simul, & positivè nolle posset, & liberè omittere, majorem latitudinem libertatis haberet, quàm is, qui ad unicum exercitium libertatis restringeretur.

II. *Pura omisso arguit perfectionem in principio.*

Objiciunt alii secundò: in purà omissione, nulla est laudabilitas; parum autem Deo dignum videtur, ut exerceat libertatem, & non laudabiliter. Sed contra: si namque Deus nihil omnino, ut potuit, creasset, non fuisset completè laudabilis; quis enim eum laudasset, cum nihil omnino præter Deum extitisset? Respondetur itaque, cum, juxta S. Thomam, Deo ratione suæ essentia, laus non debeatur, sed solummodo ratione effectuum, quos ad bonum, & utilitatem nostram producit: si nihil omnino creare voluisset, sive id per positivam volitionem fecisset, sive per omissionem puram, eodem modo potuisset hoc titulo non se præstare laudabilem.

III. *An defectus laudabilitatis repugnet puræ omissioni in Deo.*

Objicitur tertio S. Augustinus, qui de Prædestin. Sanctorum, cap. 8. sic habet: Quos docet (Deus) misericordiam docet, quos non docet, judicio non docet: ergo juxta S. Augustinum, Deus negationem doctrinæ in hoc casu vult positivè, actus quippe judicii est quid positivum; non pura omisso. Respondetur, non negare me, posse Deum negationes velle positivè, sed solum contendo posse eum etiam contrarium, & rerum productionem purè omittere. Unde miror hanc à nonnullis inferri consequentiam: Deum potest positivè res aliquas nolle, ergo non potest alio modo circa illas versari, purè scilicet eas omittendo, quæ consequentia, ut jam ostendi, nulla est.

IV. *Non rectè ex S. Augustino contendunt aliqui, non posse puram omissionem in Deo reperiri.*

V.

Quandocumque igitur Deus ex motivo aliquo rem quampiam omittit, ut cum Populum Israëliticum toties sibi rebellem, rogatu Moysis non delavit: cum Davidem ob gravissima illa adulterii & homicidii

Quidò censetur Deus negationes aliquas velle positivè.